

In Skaitytojus

Kurie iš naujų abonentu Baltimore, Philadelphijos, Brooklyn, Newarko ir t. t. negawo "Lietuvos", tegul atsisaukia ir redy-tus. Kurie iš senesnių skaitytojų negawo kada kokio numerio, tai ne iš mus kaltes, mes siunčiame kiekvienam wisada, turejo prapult ant paczto, arba kas kitas pawog-tie.

Jaigu persikelat in kita wieta, tai paduokit ne tik sawo nauja adresa, bet ir senajį, nes taikosi ir labai tankei, kad tuom patim wardu ir prawardia gywena tame miestie du arba trys, ir tada ne-galime žinoti kurio adresa per-maintyte.

Raszydami adresus, pasirupykitia parasytite kaiszkia numerį ir warda uleycios, o jaigu patys negalitia, tai duokitia tokiam, kurs moka parasytite, nes labai tankei taikosi, kad uleyzia kaip paraszto, tai ir pats Salomonas jos neperskaitys, o kada su tokiu adresu laikrasztis, ateina tai pacztorius tokios uleycios neradias sawo mieste gražina laikrasztį atgal, o paskui patys rugoja, jogei jiems gazieta užlaikie. Ir keno kalte? RED.

Isz Uzmaries.

Isz Lietuwos.

Danesza, kad Telsziu pawiete, redyb. Kauno, kolera didei prasi-platino; aplink Twerius žmones balsei mirsztant. Teipogi Tweriu parapijoj žmones mirsztant raupais.

Wisoje redyboje Kauno yra uždrausta szuksztu szneketie a-pe Kražiu atsitikima. Jaigu palicija iszgrista nors wiena žody ape tai kalbant, tuojaus arestawoja ir inkemsza in kaliny.

Tweru parapijoje yra sena medinuke bažnyčia, dabartinis klebonas kn. Niunewiczia rengia statytie nauja. Nežinia ar duosis patstatytie, nes maskolus noretu ir ta paczia uždarytie, ne tik nauja pawelytie statytie. Pirm 4 metu, kada buwo klebonu tos parapijos kn. kanaunykas Lotužas, jau buwo pradėjus rengtie medega del statymo naujos bažnycios; buwo pastatias plytnyczia ir jau buwo pridėgta plytu bewiak ant puses bažnycios. Nežinia kas per mislis užėjo in galwa, eme ir padowan-ojo plytnyczia ir su wisoms plytoms ponui Wenckewiczui. Wienok dabartinis klebonas gal imsis už to darbo rupesningiau.

Maisztas tarp žydu ir darbinyku Grajewe.

Grajewe, red. Suwolku ant ru-bežiaus Prusu, darbinykai užpuole ant žydu ir pradejo juos musztie ir daužytie langus. Turejo szauktie kariumenia, kuri turejo pakeltie tikra kowo. Keturi darbinykai krito ant wietos užmusztie, o ape 100 tapo sunkei sužeistais.

Naujas plaukimas per marias.

Nekokis W. Oldman, isz Anglijos padyrbo, sau walty (luota) su kuriai ketina perplauktie per Oceana Atlantiszka. Waltele yra su wis mažyte, nes turi tik 10 pedu ir 6 colus ilgio, 3 pedas plo-czio ir 2 pedas gylo. Padirbta wisa isz geležies. Tures bury (žegly), o szriubas bus su kojoms pojudinimas, teip kaip bycikle. Oldmanas turi 29 metus amžiaus ir yra marinyku no mažens; twyrtina jįsi kad perplauks per Oceanus in 6 nedelas.

Pusia milijono akru naujos žemes.

Haga, 7 Gegužio. Holandijos karalyszka komisija po preziden-tysta Mynkeero Clely sumislyjo iszgautie isz po wandens mariu 500,000 akru lauko. Planas inžinieriu jau yra apdyrbtas. Padarys druta siena, užprudys ir tada wandeny iszwarys szalin, dugna mariu iszdžiowys ir padarys dyrbama lauka. Kasztuos tai padarytie 215 milijonu guldenu. Werte lauko, kuria tuom budu isz po wandens isztrauks, bus mažusia 400 milijonu gul. Rodžias kad tas projektas iszsipty-dys.

Ape maskolus.

Didis gandas pasidare tarp maskolyszku popu Wilniuje, kada atwažewo pas juos wienas 70 metu senukas (matyt kad starawie-ras), turedamas popieras su para-szu paties caro ir prisake susirink-tie in cerkwia wisiems popams kogreicziausei. Gubernatorius per sigandias kas eze tokio daros, te-legrafawoja in Petersburga pas cara, klausdamas kas jis perwie-nas ir ka su juom darytie. Gawo atsakyma no caro toky: "duokitia tam seniai atsakyma dalykuose religijos." Tada tasai senis pa-lipeias paduotie biblija, kuria at-wertias parode pirsztu, sakydama: "Sztai jusu biblija pati jus wadina heretikais. Atsakykit man delko teip?" Sako nei wienas isz popu nemokejo jam atsakytie. We-la tasai senis užklausias popu: "Delko jus nesztajotia tokius ylgus plaukus lyg arklou wuodega? Parodykit man, ar yra biblijoje kur pasakytia idant nesztotie toki ilgi plaukai. Delko jus patyka in Diewa meldžetesi?" Sako nei ant wieno isz tu klausymu nega-lejo atsakytie anei wienas isz wi-su popu.

Tada tasai senis jiems pasakias: "Jus wisi esatie heretikai ir tu pats esi heretikas" tare in arki-rieju. "Jusu miria tewai sedi wandenyje po maremis, ir jus ten eisitia jaigu nepataisysit sawo ti-kejimo."

Teip raszo wienas ruskis isz Ry-gos in sawo ženta Chicagoje gy-wenanty. Rygoje tarp ruskiu waiksaczioja didelis gandas, sako kad net 8 toki seniai waiksaczio-ja po swieta, mokydami naujos wieros wisus ruskus žmonis. "Bog znajet szto to budet!"

NEWARK N. J.

7 Gegužio '94. m. Paguodotas Redytojau!

Nuoszirdžiai praszau patalpytie szita pora žodelu in jusu laikra-szty:

Mes Newarko lietuwiai noredami teipgi darbuotis ant lietuwisz-ko dirwos, nors eze mus neper-daug yra, bet wisi laikomes isz wieno ir pasiryžome uždettie lie-tuwiszka parapija. Mes Draugys-te "Sz. Jurgio M." laikysime pirmutini parapijiszka mitinga seredoje, 30 Gegužio, saloje po nr. 21 Prince st., ant kurio už-praszome wisus lietuwius ir lietuwaitias koskaitlingiausei susirinktie, bus laikytos kaulbos per ukusus. M. Czerniacka ir A. Swietra. Po mitingui bus puiki zabowa ant ko szdingiausei užpraszome wisus brolus lietu-wius, kaip Newarko teip ir isz aplynkiniu miestelu koskaitlin-giausei susirinktie.

Su guodone,
M. Czerniackas.
Prez. Dr tes Sz. Jurgio.

Isz Amerikos.

Darbas prasidejo.
Iron Mountain, Mich. 3 Gegu-žio po asztuoniū menesio iszgir-do pyrmu kartu cypynia mainose Chapino, kuri apreiszke darbiny-kams, kad darbas prasidejo. 500 darbinyku tapo isz karto in darba priimtais, o tolau ims daugiau.

Nauja stiklu dirbtuwe.

Alexandria, Ind. 7 Gegužio atsidare nauja stiklu dirbtuwe, po wardu United States Glass Co. kuri, kaip sako, busiant geriause isz wisos Amerikos. In ta dyrb-tuwia priims 300 darbinyku ir pradės isztisai dyrbtie no 14 die-nos Gegužio.

Garsas ape wilnonius iszdirbimus.

Danesza isz Washingtono kas-link walno inwežimo wylnu, tai "Tarifoje" ant szymet liko nieko nepermainyta, o tik sako po Nau-ju Metu tai pradesia numazytie akcezyžes mokesty. Toky tai pro-jektu demokratizski fabrikantai wylnu padawe fabrikantams Nau-josios Anglijos ir tiems ji pasida-bojo. Girdetie kad wisi wilnonei fabrikantai pasirasze ant peticijos ir tokia padawe kongresui, kuri sako ir kongresui patikus. Demo-kratizski fabrikantai sako, kaip tik tasai projektas taps užtwyrtu, tuojaus atydarys wisus fabrikus iszdirbimu wilnoniu gelumbiu ir darbas eisias juose labai szaunei.

Straikai mainieriu.

Pittsburgh'e Pa. jau senie mai-nieriai straikuoja, bet ju wietoje dyrbo skabsai. Tai gi, pereita u-tarnyka straiquieriai wisus skabsus iszwaikie, o waldytojai mainu pa-sake kad greicziau dabar darbo neprades, pakol kitos mainos ne-pradeda.

Maryland, sustraikawo 900 darbinyku.

Frostburg, Md. sustraikawo 1000 ir pasiryžo nedaleistie prie darbo jokiu skabsu.

Denwer, Col. straiquieriams ne-nusidawe straikas. Turejo grysztie in darba pagal sena sumažy-ta mokesty.

Straikieriai Illinojo.

Kaip girdetie, tai straiquieriai mainu Illinojo randasi waringame padejime. Peoria, Ill. girdetie szaukiasi pagelbos, matyt kad la-bai biedni yra ir kazin, ar ne bus tik priwersti dirbtie už ta paczia mokesty.

Panu, Ill., kasdien randasi dau-giau dirbancziu ir nors straikie-riai gazdino, kad jiems kaitly isz-pers, bet szie neklauso dyrba. Wienok szioms dienoms ketina susirinkt in pusantro tukstanczio straiquieriu ir užpultie ant skabsu. Nežine, gali pastotie kraujo pra-liėjimas.

Straikieriai Alabamos.

Birmingham, Ala., jau ketos nedelos kaip tenai straikuoja mai-nieriai anglu, o ju wietoje dyrbo skabsai. Pereitos nedelos nakty, 7 Gegužio, ape 12 adyna impuole in mainas Thomaso Priece ir ka tik juse rado wiska sunaikino. Pirmiausei suskadde su dinamitu, katilus maszinu, o potom suarde kelus, iszdraske relas ir sugriowe elewatorius, žodžiu sakant wiska ka tik rado.

Ant galo nusidawe in kitas maina Victorio, keleta mylu tolau no tos wietos ir ten su dinamitu iszszowe wiena kara in wirszu, kuris stowejo ant kelo prilodu-tas su medžiais, o kitus karus at-kabinia, pastume in pakalnias, ku-rie už leke wienas ant kito ir su-sidauze in trupinius. Szerifas da-sižinojas ape tai, telegrafawoja in gubernatoriu, praszydamas pagel-bos ir pats pasiunte bury upsigni-klawusios palicijos, bet jau strai-quieriu nerado.

Sumiszimas darbinyku Clevelande.

Cleveland, O., 6 Gegužio, ne-deloje po pietu pakilo baisus su-miszymas prie fabriko tarpinimo rudos. Jau no keliu nedelu sustrai-kawo darbinykai unistai tojo fa-briko, tai kompanija sueme wisus skabsus in darba. Susirinko ape du tukstancziui straiquieriu, apstojo mineta fabrika ir pradejo leistie akmenimis, kad nei wienas lan-gas sweiku neliko. Skabsai widu-ryje budami, netureja kur paside-tie no akmenu, eme isz widaus szaudytie ir ape szimta szuwiu iszleido. Kowa traukesi per 15 minutu pakol atbegias burys pa-licomu juos neiszwaikie. Palicija rupinosi datirtie kiek yra užmu-sztu, bet nei wieno nerada užmu-sztu. Rodžias kad szaude tik in wirszu, ne in žmonis.

Maisztas bažnyczioje.

Skaitome "Saules" No. 18 szio-kia žinia:

„Freelende, Pa. no nekoko laiko keturi palokpalaikie prade-jo kerszytie ant kn. Maszioto, te-nykyszczio klebono. Pora nedelu jau buwo apsimalszinia, bet pe-reita nedela susitare ir laike mi-sziu nusidawe ant "choro" ir už-puole ant wargamistros, idant tas nustotu grajytie, isz to pasi-dare waidas. Kunigas tai girde-damas atsigryžo no altoriaus ir pradejo tyldyt maisztinykus. Tie pameie wargamistra ir atbe-go prie altoriaus, užpuole ant kuni-go ir pradejo jį draskytie. Tuom kart pribuwo policija ir du isz ju arestawowo, kurie, dabar sedi po belu."

P. R. jaigu tai yra teisybe, tai isz tiesu jau per riebu, idant už-pultie kuniga prie altoriaus, tai reikia gywulu, o ne žmoniū.

Waiks sudege.

Pittston, Pa. sudego 3 metu waik-as lietuwio A. Koroneckio. Sza-le jo isz kitos stubos iszskrausty-dami žmones isznesze in darža sziaudus isz szieniku ir kitokius szuksztus ir uždege. Tuom, syk kada pas ugnį nieko nebuwo, Koroneckio waikiukas bowydama-sis lauke, atbe-go prie ugnies ir teip arti, kad ant jo drapanukes už-sidege ir pakol kas pamate, kudi-kis balsei apdege, in keleta adynu potam numire.

Audra Pittstone.

Pittstone 6 Gegužio. Czoin po pietu 1 adyna pakilo baisi audra, kuri pridyrbo daugely bledes, nes apart sugriowimo ir apdraskymo keliu stubu, labai sugadino 2 bre-kerius, kuriuose daugiausei Lietu-wiu dyrba. Mount Look and Co. brekieriu nuplesze wisa tytla, ku-riom aistawo karus in wirszu su pase brekerio, o Butler Mine Co. wisa wirszu apdraske in widuryj wisas maszinas isz wietos iszjudi-no. Ant pataisymo ims daug haiko ir kasztu, wisoje aplinkinej Pittsto no rokuoja bledes ant \$10,000.

Kada darbai pradės eitie?

Žmones wiens kito parsiklausie-neja: „Kada darbai pradės eitie?" bet ape tai dasiklaustie negali: Wisaip žmones mena, wieni sako no pradžios „June", kiti no pradžios „July", bet tas wisas pranaszawojimas yra ant tusz-czio ir niekas to žinotie negali.

Mes jau raszeme kelis kartus, kad pakol kongresas nepasibaigs, darbai gerai prasidet negali. Ir jau galbut kiekwienas ape tai per-siludys. Kaip jau raszeme kad de-mokratai weržiasi ant to, idant numestie akcezyžia no tokiu daikt-u, isz kuriu jie gali sau pelna trauktie, o isz kuriu galetu dau-giau naudotis republikonai, tai ant tu nori užkrautie da branges-nias mokestis; tokiu budu tos dwi partijos waržosi tarp sawias jau antras metas ir niekaip nega-li susitaikytie. Tai gi dabar re-publikonai prituri kuom tik gale-dami tais derybas, idant jos da nepasibaigtu nors ik rudeniui, o rudeny, kada prisiartys nauji rin-kimai urednyku, republikonai tikisi, kad wisas „Senatas" pe-reis isz republikoniszkos partijos ir jau tada jie tures pylna wala perwestie taja „Tarifa" ant tos puses, ant kurios jie nori. Norint prezidentas yra demokratu, bet jaigu „Senatas" wisas bus isz re-publikonu, tai wiens prezidentas nieko padaryt negali.

Juk ir su tokeis Coxeyjonais ne-galima suprastie kaip yra, sztai ne-kurie wadowai anu Coxeyjonu yra gana turtingi žmones ir jaigu jie laidosi eitie in Washingtona, isz-sikasztuotie ir tiek wargo panesz-tie, tai eze ateina klausymas: gal juos kas ant to pagunde ir prižadejo szelptie tame dalyke. Žinoma gerai, kad republikonai demokratu neužkenozia ir gatawi yra daestie jiems kuom galedami, o kasžin, mažu isz pagundimo republikonu Coxey pasiszwente atbutie „manewrus" su sawo ar-mija, juk buwo arestawotas jisai o delto radosi žmones, kurie sudejo už jį „kaucija" ir wela yra walnu.

Kas link užbaigimo kongreso, tai gal but be rudens nepasibaigs, tiktai tokiu buwu greicziau gale-tu pasibaigtie jaigu „Tarifa" taptu sustatyta pagal republikonu no-ra, nes kaip girdetie, tai Willsono Billui, netik republikonai prie szingri, bet jau daugel randasi prieszingais ir isz demokratizskos puses.

Tai gi jaigu „Tarifa" taps pagal republikonu nora, tai galima da-tiketis puikiuos darbymes ir ge-ro uždarbio Suwienytose Wals. o jaigu pasiliktu pagal nora de-mokratu, tai darbinykai mažai isz jos gales naudotis. Wienok nors ir pagal demokratu nora pasibaigs tas kongresas, tai darbai wis pradės eitie geriau negu szendien ei-na, bet pakol tas wiskas nepabaig-ta, tegul darbinykai nesitiki ge-resnio laiko.

Kongresas gali pasibaigtie in trampa laika, o kartais gali pa-trauktie da ir ik rudeni, nes kaip augszcziau minejome, kad repu-blikonai stengesi kaip imanydami priturtie ik tum laikui, pakol jie patys neužseda sosta wiso Senato. O to je ant tikru tikisi sulauktie ateinanczeme rudenyje. Nes kada žmones jau tiek bados priken-ta, kad prisiais balsuotie ant nauju urednyku, tada kožiaus pasakys: tegul juos welnei tuos demokratu

jau mes prikenteme bado in wales budami po anu adminstracija, da-bur geriau duosim sawo balta ant republikonu, o tik gal bus geriau". Ir galime tiketis kad republikonai wisi pereis, o tada ir su taje „Ta-rifa" padarys jie pagal sawo nora, ka tada galime tiketis labai gero darbymes laiko.

Puikus planas.

Isz wisu walstiju renkasi szim-tais ir tukstancziuis darbinykai po wardu Coxeyjonu ir wis trau-kia artyn Washingtono, idant ten susijungtie su pirmutinia Coxeyjo armija ir reikalautie no kongreso darbo. Buwo jiems labai sunku kelautie in Washing-tona, ba pinigų neturedami, tu-ri wilktis pesti ir alkany, o pa-kol dasiwilks pesti isz wakari-niu walszcziau, tai pereis jiems ir wisas metas. Megina wisaip da-rytie, kartais užpuola ant trukio ir per priewarta prilekia kon-duktoriu wežtie juos. Nekarta pa-wagia wisa truky ir susedia in jy wazuoja tolei, pakol ju nesulaiko kas ir palicija ne iszwaiko. Tai wel iszwaikyti po nekokiū lai-kui susirenka ir daro tolymes-nius planus kaip dasigautie in ta Washingtona. Bet wiskas ant nieko, pereis wisa wasara pakol jie pesti dasiwilks, kaip paweizdon isz Californijos ir kitu teip tolimu walstiju, o newienas gali ir isz ba-do numirtie pakol sulauks ko.

Dabartes jau jie atrado proga koku budu sau kelonja palen-gwytie. Sztai susitaria užgala ant miesto ir jeme karo neatsitrauk-dami niekur. Miestas turi juos maitytie, o kiek bledes pridyrba, wagszcziau, tai kas nemiera. Tai-gi gywentojai tokiu miestu, jau negaledami iszkentetie tokios slo-gos ant sawo sprando, prižadejo ju wadu duotie už kožia Coxey-jona po \$10, idant kogreic ziausei tik jis juos iszwestu isz ju miesto.

Dabar jau Coxeyjonams gywe-nimas. Ju wadas pasigyre atkela-wias in Fergus Falls, Minn. kad miestelyje Butte surinko \$5000, ir eze, sako, jaigu sudes kolekta jiems, tai tuojaus iszsinesza to-lyn. Tai gi wisi gywentojai su miela ukwata deda ir kolekta-woja del ju pinigų, idant ko greicziausei juos iszsisiustie isz sawo miesto. Coxeyjonai gerai iszgrajjo kaip ant loterijos, wi-si jiems duoda pinigų ir da ke-tina nusamdytie trukius, idant juos iszsistie isz wakarines da-lies Amerikos in rytinia, in Wa-shingtona ir turetie sau tyku gy-wenima.

Bet nežinia in kur juos iszsus Washingtono gywentojai, kad in jy suplausk kaip amaras isz wisos Amerikos.

In sanariis Liet. Repub. Klubu 6-tos Wardos.

Duodame žinotie wisiems liet-uwiams, kurie prisirasze prie Klubo 6-tos Wardos, ant Bridgepor-to, kad mes turesime sawo mitin-ga da už kokio menesio laiko, nes tas wisas dalykas turi butie we-tas gerai ir teisyngai, idant Klub-as turetu wertia Klubu, o idant wiska gerai surengtie, reikia ant to daugiau laiko. Dabar redysteja daug kitokiu reikalu ir negalima teip greit suspetie, o ne poilgam gausime nauja redaktoriu, tada bus daugiau turima laiko ir tas wiskas pasidarys kogeriausei. Dabar mitingai yra tiktai isz kitu wardu, o kada bus musu 6-t/s Wardos tai duosime wisiems žinia per "Lietuva." A. OLSZEWSKIS, prz.

The Lithuanian Weekly "Lietuva"

PUBLISHED EVERY SATURDAY.
Executes all kind of Job Printing and trans-
lating in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed
"Lietuva" Publishing Co.,
954 33rd St., Chicago, Ill.

Nedelinis laikraštis "LIETUVA"

Isleima kožna Subata Chicago, Ill.

KASZTUOJA:

ANT METU AMERIKOJE.....\$2.00
IN UŽMARIJA.....\$3.00

Rankraščiai (korespondencijos) ir laikraštis tu-
ri būti adresuoti ant šio adreso:

"Lietuva" Publishing Co.
954 33rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS.

Pinigai turi būti slasti per MONEY ORDER arba
GROMATŲ REGISTRAVOTŲ ANT RANKŲ

A. OLSZEWSKIS,
954 33rd St., Chicago, Ill.
A. OLSZEWSKIS, Redytojas.

Mokestis mažina.

—o—

Pittston, Pa. mainose Steavens Coal Co. numusze mainieriams mokesčius. Pirmiau mokejo už „yardus“ o dabar no lmos szio menesio už „yardus“ ketina wi-
sai nemoketie. — Darbinykai wi-
ni pamete dyrbia, o kiti da dyrba,
isz dirbančiu yra daugiausei lie-
tuwii.

Jaigu wisi darbinikai turetu tarp sawias wienybia, tai galetu atsispyrtie prieszai numazinimus mokesties. Bet kur tau, — bosu bijo. Sztai Ima Geguzio superinten-
dantas apreiszke darbinykams, kad mokestis jau numazyta, tai wisi mainierei buvo susitaria mest darba ir straikuot, bet kada isz-
ejo ant wirszaus ir bosas uzklau-
se, kur aina? tai nusigando ir bi-
jojo teisybes prisipaazytie: wienas sako, parako netekau, einu atsi-
nesztie; kits sako prisiskaldziau angli ikwalei, tai leberei loduoja, o sz einu namo, ir t. t.

Negerai wyrjai darotia, kad jaigu wieni straikuoja, o antri dyrba tia, pamykit, kad jaigu dyrsbit uz sumazyta mokeszy dabar, tai uz poros menesiu wela sumažys, ir tada kad dyrsbitia, tai teipogi kompanijos nesigedes ir tolu jums mokestis mažina, o ant ga-
lo dasiwarysitia ant to, kad ture-
sitia dyrbtie uz 15 centu, kaip po waldžia Rosijos, za pnatnatat kopiejek.

Cze brolai turitia walna žemia, cze jums kazokas su „nagaika“ nestowi ant sprando ir per pri-
warta jus nepriwerczia dyrbtie pusiau uz dyka; tiktai turitia bis-
ky ape sawes apsimilytie, o su-
prasitia kas yra jums naudingesi-
niu: ar geriau dyrbtie, isztisa me-
ta ir nieko ne uzdyrbtie, ar ge-
riau pakestie kelis menesius wa-
ga prie straikawimo, o paskui tu-
retie sau darba kaip reikent ir
uzdyrbtie pusia metu tiek, kiek
dabar per isztisa meta uzdyrba-
tia.

O tas wiskas yra lengwa pada-
rytie, ba tai yra jusu rankose,
tiktai reikia suprastie ir laikytis
wienybes. — Jaigu nors syky ga-
letu susirszitie wisi darbinykai in
„Unijas“, tai tada wisoki darbo
dawejai turetu mokeszie darbiny-
kams tiek, kiek jie reikalauja.
Tada jaigu tokia „Unija“ strai-
kuota, tai niekas nedrystu lystie
in ju wieta, ba žinotu kad „Uni-
ja“ yra nemaža, turi syla ir gali
„skabsam“ skura iszspertie. Tada
darbo dawejai negaledami gautie
pigiesniu darbinyku turetu strai-
kieriams duotie tiek, kiek szitie
reikalauja. Tokiu budu butu la-
gotesniais ir darbinykai ir kompa-
nijos. Galbut bet kas pasakys,
kad netesybia kalbu, bet jaigu
tam arcziau prisiziuresime, tai
patyrsime kad teip yra. O delko?
Delto: Jaigu wieta kompanija

sueme wisus darbinykus isz tokiu
„skapsu“, kurie jei uz niekus dyrba
tada jau ji sawo iszdirbius
(taworus) parduoda pigiau kaip
wisos kitos kompanijos, ba jei
darbinykai pigei kasztuoja. Ki-
tos kompanijos, kurios moka
brangei darbinykams, tos negali
teip pigei parduotie, ba brangei
mokedamos darbinykams turetu
dudetie prie sawo „taworo“. Ka
tada darytie? Ir szitos emia numa-
žina darbinykams mokestis ir pa-
duoda da pigiau nei kaip anoji
kompanija pardawe. Jau pas ana
dabar nieks „taworu“ neperka,
ba sziczia gauna pigiau; tada toji
„kompane“ suszauke sawo „ska-
bus“ ir sako: „well“ sunkus laikas,
brangei moket negalime, turitia
dyrbtie uz pigiau. Ka tie žmones
darys, dziaugiasi bile suwis isz
darbo neiszwaro, dyrba uz pa-
skutinia prekia, o bosai arba
darbo dawejai wiens kitam ne-
apsileisdami, tai mažina damaži-
na wis tu biednu darbinyku mo-
kestis. Jaigu jie waržadamiesi ant
ant sawo „taworu“ pusia pelno
patrotyjo, tai sawo nepatrotyjo,
bet nutraukia no mokesties darbi-
nyko ir tas wisas trotas darbiny-
kas tur panesztie.

Bet jaigu tarp darbinyku butu
wienybe ir kad galetu wisi susitar-
tie teip, kad už mažiau niekas ne-
dyrba, kaip \$2 ant dienos ir jaigu
kur straikas, kad nei wienas
nedrystu ten lystie in darba ir
jaigu toke wienybe butu po wi-
sa Amerika. Tada dawejai barbo
butu priwersti moketie tiek, kiek
darbinykai reikalauja, o idant ga-
letu iszsimoketie tokias brangias
mokestis darbinykams, tai turetu
sawo „taworus“ parduotie bran-
giau ir neiwienas negaletu kitam
biznio gadytie, ba neiwienas
pigiesniu darbinyku neturetu, o
kuom butu wiskas brangiau tuom
daugiau pirktu, ba kožnas gerai
uždirbdamas turetu, už ka pi-
ktie. Imkim paweizdon anglus:
szendien tonas widutiniu minksztu
anglu kasztuoja \$3.50, bet darbi-
nykai kurie prie tu angli dyrba,
galbut jie daugiau ne uzdyrba ant
dienos kaip \$1. Jaigu tokiam dar-
binykui pareina perkant del sa-
wias tona angli užmoketie \$3.50,
tai jis pusiau szalty kenczia, ne-
kurina, idant tik ant tolu jam
angli užtektu, ba isz kur jis pa-
spes pirktie anglus, kad wos
pats uzdyrba doliery ant dienos,
o gal tik 3 dienas ant nedelos
dyrba. Bet tegul tas pats darbi-
nykus gauna ant dienos po \$2 už
sawo darba ir tegul dyrba iszti-
sai kožna nedela, tai tada nors
tas pats tonas angli, kuris dabar
yra \$3.50, butu \$5, tai jis nece-
dys ju, nors jie bus ir du dusyk
toki brangus, pirsks ir kuris, ba
uzdyrbdamas po \$12 ant nedelos,
tures už ka nusipirktie netik an-
glu, duonos ir mėsos, bet gales
ir drapanas sau susitaisytie norint
brangiausias. Tegul tik darbiny-
kai geriau ždyrba, tures gere-
sny uždarby ir sztorynka ir
salunkai, tada salunkai gales
stiklELY „whisky“ parduotie už
15c. tai daugiau ju žmones isz-
gers, nei kiek szendien iszgeria
po 5c.; tegul szendien ta paty
stiklELY parduoda po 3c., ar tas
žmogus gers, kaip jis mažu 1c.
neturi prie sawias. Ir kas mums
isz to pigumo?

Delto sakau, kad ko darbiny-
kai bus brangiau mokami to wi-
si biznei ir patys bosai bus bago-
tesni, ba darbinykams uzdyrbias
pinigus ne es ju nei aukstinu, nei
sidabrinu, anei popieriniu, o tik
turedamas sau pinigai tai eis pi-
rkie wiska, kas jam reikalinga, o
pirkdamas duos tuos pacius pi-
nigus kitam, anas wel kitam ir
teip ingija tarp žmonių kruteji-
mas, pinigai eina isz ranku in ran-
kas ir kožnas jau tada atgyja,
kožnas gywana ir gywent nori.
O szendien kas? Kožnas lyg pu-
siau mirias, biznei nuskuria, puse
wisoku sztoru uždarinetu, lan-
gai iszdaudyti, žmonių juose ne-
matytie; na ir gerekies dabar
tuom pigumu.

Tas wiskas, kaip jau sakiau,
yra rankose darbinyku, jaigu
darbinykai nors syky susipras
kuom jie esa ir paduos wienas ki-
tam sawo ranka, tarydami: lai-
kykimes prieszai skriaudikus, ta-
da wiskas atgis, sunkus bedarbes
laikas pasitaisys ir pažis žmogus
kad gywana ant swieto.

Bet idant ta darbinykai ka-
da galetu dastotie, tai reikia
jiems apszwiotos, turetu kožnas
skaitytie laikraszczius, idant žino-
tu nors kas jo kaime dedasi; jau
jaigu ne už kaimo. Kad žinotu
ka darbinykai weikia kitose mai-
nose ir už kiek jie dyrba, ar duo-
dasi skriaustie bosams, ar mažu
straika rengia, jaigu straika, tuo-
jaus per gazetą: „Sziuksztu neikit
niekas in ten dirbtie, ba ten musu
brolai straikuoja, jie nori atsi-
spyrtie priesz skriaudikus, del-
to padakime jiems priwerstie
bosus ant užmokejimo atsakan-
czios mokesties, o nelyskim in ju
wieta“ ir neskandykim sawo bro-
lu“.

Tokiu budu tiktai galitia, bro-
lai, dasilanktie kogero, tik tai
griebdamiesi kodaugiasei prie
skaitymo laikraszcziu, idant žino-
tutia kas swietia dedasi ir kad ži-
notutia in kuria pusia turitia
pakryptie. O ka jus praleidžitia
wisus mielus wakarelus salune-
luose bebadydami „holas“ tai
isz to neapsiszwiesitia ir ape dar-
bus arba straikus nedaszinositia,
prie baro „Unijos“ nesutwersi-
tia ir daweju darbo su stiklais
nepriwersitia ant padidinimo mo-
kesties. Yra žinoma gerai, kad
kartais salune wienas wakaras
daugiau jums kasztuoja, nei kaip
gazieta per wisa meta, wienok
žmones salunuose laimes jieszko
„holas“ bebadydami, tikisi, kad
laimia isz ten iszbadys.

PITTSTONIEŠIS.

Žalciaiai, arba Amerikos waikai.

Pittston, Pa. 24 Balandžio,
wakare tapo balsei sumusztas lie-
tuwys Antanas Kupezynskas, per
wiena wokiety Lous Heinemana.
Tas stojosi teip: A. Kupezynskas,
kaipo po užmokesties dienai, ne-
sze in miesta užmoketie renta už
sawo namus. Kada atejo iki na-
mu aukscziau mineto wokiecio
L. H. ant N. Main str. waikas
tojo pruspalaikio mete akmeniu
in Kupezynska ir smarkei sudawe
in peczius. Kupezynskas pagawias
toky drieža nuwede pas jo tewa,
idant tasai waldytu sawo sunu,
kad neužikabinetu žmonių priei-
nancziu uliczioms. Wokietis in
wieta pabaustie sawo waika, tai
pagriebe Kupezynska ir teip bai-
sei sumusze, kad turejo parwes-
tie ir wos in trečia diena prakal-
bejo. Szendie tas žmogus, nieko
nekaltas, serga labai sunkei, no
ranku gywulisko pruspalaikio ir
yra abejotina ar pasweikes.

Tasai wokiety tapo arezta-
wotas ir pastatytas po bela \$1000
iki sudui.

A. Kupezynskas yra jau pabu-
wusio amžiaus ir žmogus labai le-
tas, tykus, niekam in akis nelenda
ir niekad niekas nemate jo gyr-
tu. Wienok ans wokiety noreda-
mas iszsiteisytie, meluoja ir pa-
wineja in angelskus laikraszczius
kad Kupezynskas buwias gyrtu,
ir muszias jo waika už bereikala,
o jis tik apgynias sawo waiku no
jo.

Tenykszcziiai lietuwiai priwalo
užstotie už sawo broly ir gelbetie
wiens kita kaip galedami, o toky
welnegalwy wokiety gerai paszo-
kytie, jaigu budamas pats gywu-
lu ir sawo beukartuz szuniszka
ismokino, kurie kaip szunias ne-
praleidžia žmogaus keli praeitie,
tai toky gywuly reikia pamokytie,
idant suprastu jogei reikia butie
žmogumi, o ne gywulu ir sawo
waikus priwalo augytie žmonisz-
kai, o ne szuniszka.

PITTSTONIEŠIS,

Geriausias biznis del Lietu-
winyko. Parduobu Grosernia ir
Buczernia už pusia prekes. Prie-
žastis pardawimo esiu priwerstas
iszwaziuotie in Lietuwa.

Powylas Bakewiczia
628 S. Canal st. Chicago, Ill.

ISZ Lietuwiszku Koloniju.

—o—

Acziui Diewui, szioms dienoms
gauname isz Lietuwiszku Koloni-
ju labai linksmas žinias no
nauju farmeriu, kuriais norime
pasidalytie su musu skaitytojais.
Cze patalpiname wisa gromata p.
J. Butkaus, kuri teip skamba:

HAZEN, ARK. 6 Geguzio '94
Mielas Redytojau „Lietuvos“!

Jau prabego gera walanda lai-
ko, o sz neprisireugiu danesztie
Jums ape sawo linksma gyweni-
ma, kury dastojau isz jusu užma-
nymo. Numanau gerai, kad kaipo
geram piemeniui rupi ape sawo
awelas, teip ir tamistai rupi žino-
tie ape ta pradeta darba, kaip jis
eina. — Eina jisai labai sperei in
pryszaky, bewiaik kasdien priasti
nauji lietuwei ir su dziaugsmu
sau perkasi; jau esame pora de-
setku lietuwiu czionai ir wisi es-
ame pakakty isz szitu lauku ir
wietos.

Paraszyczia ir tankiau ape sa-
wo linksma padejima, bet kada
wiena karta pute wejalis no Chi-
caga, iszgirdau sznekas nekuriu
gudresniuju, sakanczias:

„Arba tai teisybe ka tas But-
kas raszo, jisai ir „Lietuvos“ re-
daktorius yra papirktais per kom-
panija, tai wienas raszo, o kitas
talpina in laikraszty, noredami
žmonis prigautie.“

Iszgirdias tokias kalbas anu gu-
druolu, buwau perimtas apmaudos
ir perstojau raszytie. Wienok ka-
da szendien wela pribuwo net isz
Lietuwos, isz Kauno redybos,
Panewo paw., p. M. Giedrikis
ir pamatias szia wieta didelai pa-
mego, jau apsirinko sau atsakan-
ty gabala žemes už keturis tuk-
stanczius dolierių ir jau pasiunte
in namus gromata, idant kogrei-
cziausei priisztu pinigų ir žada
wiska isz wirszaus užmoketie, yra
didelai dekingu užmanytojui to
naudingiausio darbo ir sako, kad
ant jo žodžio, isz Lietuwos atwa-
ziuos da 12 szeimynu ir pirsks,
ba p. M. Giedrikis yra gana tur-
tingas ukinykas ir garai žinomas
wisame pawiete Panewo, taigi
kožnas jo žodžiams tiki.

Delto ir asz neiszkenzcziu neda-
neszias szios žinios Jums mielas
Redytojau „Lietuvos“, nors žmo-
nes ir szneka ant manes kad me-
luoja, bet nepaisau ju szneku;
tegul atwaziuoja ir persiludyja
patys, o tada žinos ar teisybia ka-
bu ar meluoja. — Tegul tie gu-
druolai perskaito No. 45 „Lietu-
vos“ 1893 m., o tenai atras, kad
ant iszjieszkajimo tu lauku, man
niekas nedawe nei cento, o tik sa-
wo kasztu turejau waziuotie; tai
acziai Diewui kad isz karto atati-
kom atsakanczia wieta, bet jaigu
tenai butume neradia prideran-
czios wietos, tai kas man butu
tuos kasztus sugrazinias; galbut
Diewas tiktai. Taigi man rodžias
jaigu isz sawo keszeniaus daside-
jau ant iszjieszkajimo tos wietos
ir nieko nelaikdamas pats pirmiau-
sei pirkau, tai rodžias turiu tiesa
kada nekada nors pora žodziu a-
pe tai ir parasytie.

Tuom syk wisi esame sweiki ir
linksni kaipo, didi teip ir maži,
linkedami ir Jumis geros sweika-
tos. Szendien kaipo budamas far-
meriu esiu didei užimtu, neturiu
daug laiko, kitu sykiu daugiau
paraszysiu.

Su guodone,

J. Butkus, farmerys.

PR. RED.—Linksma yra iszgir-
stie kad musu naujiems farme-
riams gerai pasiweida; jaigu Die-
was pades gywiem ir sweikiem su-
lanktie tai galbut ant 29 szio me-
nesio nuwaziuos ir redaktorius
„Lietuvos“, pamatytie sawo nau-
ju Lietuwiszku Koloniju; tikrai
nežine ar jau tame laike bus ikwa-
lei laiko, idant nuwaziuotie, bet
rodžias kad bus galima suspetie,
o tada parwesz del lietuwiu tik-
rinusias žinias ir wiska apraszys
„Lietuvoje.“

Stanislawas Walonis tegul pa-
duoda sawo adressa in redystia, nes
reikalauja jo prietelus.

Wietines zinios.

—o—

— Rytoi, 13 Geguzio pripuola
szwente Atsiuntimo Dwasios Sz.
arba Sekminių. Wisiems skaity-
tojams Lietuwos welyjame links-
mos szwentes.

— Pereita nedela, 1-ma adyna
po pietu South Chicagoje sudege
lenkiszka bažnyczia, kurioje bu-
wo klebonu kn. Zalewskis. Wis-
kas sudego, tiktai nekuriuos dra-
buzius iszgelbejo.

— Lenkai Chicagoje laiko sa-
wo „Wieca“ szia wisa nedela.
Susirynko net 233 delegatai isz
wisoku draugyszcziu bažnytiniu
ir tautiszku. Teipogi gauna dau-
gybia korespondenciju, tarp kuriu
wiena radosi ir no lietuwnyku isz
Perth Amboy, N. J. isz kurios len-
kai yra didei pakaktyti.

— Majoras miesto Chicago isz-
dawe atsiszaukima ant praszmo
pasiantinio Grecijos, idant detu
aukas del gywentuju Grecijos
prispaustu nelaimie drebejimo
žemes.

— Diena 29 Geguzio, utarny-
ke, bus Exkursija in Arkansa in
Lietuwiszkas Kolonijas, kas nori
waziuotie tegul prisirengia ant
tos dienos.

— Menesyje Balandžio, Chica-
goje apsirgo rapais 544 žmogys-
tu, isz tu numire 156, kas reisz-
kia arti 30-ta procenta. Ant szkar-
latinos apsirgo 170, ant difteri-
jos 78.

— Dowdydas Blumenfeldas ap-
skunde kita žyda B. Berkowski
ant \$10,000 bledes, už tai kad tas
paskutinis dryso jy sinagoge pa-
wadytie „ganef“. Wisi žyda isz
S. Canal, stos tame už ludinykus.
Apart to stos geriausi lingwistai
sude ir iszaiszkys ka tai reiszkia
žodis „ganef“

— Juozapas Kaikaris isz Chica-
gos, kuris buwo pirkias Arkause
farma, utarnyke 8 geguzio iszswa-
žewo jau su wisai gywentie ant
farnos. Welyjame jam kogeriau-
sius kloties.

— Pereita subata palaidojo wie-
na lietuwy, kury užmusze trukys
ant geležinkelio.

Wadinosi Juozapas Martinkus,
paejo isz kauno redybos. Jau 5
metai kaip gyweno Amerike ir tu-
rejo darba prie geležinklo, ant ku-
rio ir smerty gawo.

— Už 3 nedelu pasibaigs knyge-
le „Akywi Apsireiszk. Swiete“, o
tada in jos wieta wela talpysis to
lesnis traukis „Robinsono“ net iki
pabaigai. Skaitytojui yra
didelei dekingi už dabar talpina-
ma knygeta „Akiw. Apsir.“

— Chicagos naujas poczmeiste-
ris Hesingas prisake wisiems gro-
matnesziams idant daugiau nedir-
btu kaip 8 adynas ant dienos, o
jaigu dyrba daugiau, tai turi už
raszytie ir parodytie ka dyrbo, o
už „over time“ tures butie jam
užmoketa. Teipogi prisake idant
czebatai ju butu po du sykiu ant
dienos czystyjama. Kaip rodžias
tai labai del ju geraidaro, bet,
gromatneszei to gerumo bijo kaip
ugnies. Ba jaigu jis parodys kad
dyrbo 9 adynas ant dienos, o
poczmeisteris už menesio laiko
permainys jy ir in jo wieta instat-
ys kita ant poros nedelu, o jaigu
tasai kitas, ta paty darba pada-
rys per 6 adynas, tada anas bus
pawartytu no tarnystos.

— Nedeloje, 13 Geguzio, tuo-
jaus po pamokslui, bažnytineje
saloje draugyste „Sz. Jono Kr.“
laikys sawo menesiny susirinki-
ma, ant kurio užpraszo wisus sa-
narius pributie su mokesties kny-
galems del perziarejimo finan-
sawo sekretoriaus, nes artinasi ir
metinis susirinkimas ant kurio
sektorius, tur perstatytie drau-
gystei wisu metu rokunda. Teipogi
primename ir tiems kurie no-
retu prisiraszitie in Dr-tia „Sz.
Jono“, tegul pasiskubina, nes ne-
užilgio bus pakelta mokesis kny-
žengos.

K. Pocius, sekr.

— Liet. Indep. Klubas, pereita
nedela neužbaige sawo mitingo
isz priezasties kad nebuwo susi-
rinkia wisi sanarei, tai ta paty
mitinga atidejo ant szios nedelos,
tai yra 13 Geguzio, ant kurio už-
praszo wisus sanarius to klubo su-
sirinktie in bažnytinia sala 1½ po
pietu del pasikalbejimo swarbiuo-
se dalykuose. Užpraszo,
M. URBONAS, prez.

— Nedeloje, 13 Geguzio, 4-ta
adyna po pietu, saloje Kowalskio,
ant kertes Noble str. ir Milwau-
kee ave. Dr-te D. K. Gedemino
laikys sawo metiny susirinkima,
ant kurio užpraszo wisus sanarius
tos draugystes pributie. Už ne-
prinuwima bus patrauktas po
kora \$100.

W. WABALINSKAS, prez.

Žinios Wisokios.

—o—

† Lietuwiai gywenanti Brood
Brook, Con. nedeloje 13 Geguzio,
pas Jurgi Pawasary laikys sawo
mitinga reikale lietuwiszkos pa-
rapijos. Lietuwei wisos walstes
Connecticut'ui priguli prie lietu-
wiszkos parapijos Waterburio ir
wisi didelei dziaugiasi, jogei da-
bar sulauke gera ir darbsztu ku-
niga J. Zebry.

† Nekuriems Chicagiszkiams
szluptarniams didelei nepatiko
isztrauka isz „Naujos Gadynes“
patilpusi No. 18 „Lietuwos“. Tai-
gi tie dedes wela pradeda siunti-
netie gromatas in redystia warde
kitu. Wienok nepadywyjame
žmones tos weises, kien szen-
dien Shenandoah wien tik isz to
pastojo garsingu(?)...

† Pereita nedela wela buwo
drebejimas žemes Grecijoje, kai-
po tai Tebach, Atalantjo Liwadi-
joi. Teipogi dawesi jaustie Ate-
noje ir ant salos Eubei. Moky-
tieje mena, kad szia putnyczia,
ir subata tai yra 11 ir 12 Geguzio
busia didžiausias drebejimas. Te-
nykszcziiai žmones isz baimes ne-
žino kur detis.

† Pereita Subata, 5 d. Geguzio,
buwo atidarymas terptautiszkos
parodos wystawos Antverpijoje,
ant kurio buwo dide daugybe
swieto, ir pats karalus pasake yl-
ga kalba. Buwo tai iszkilmynga
diena.

† Baltimoreje lenkai apwai-
kszciojo labai puikei szimtmety
jubileju F. Kosciuszko, kureme
eme dalybas in „Lietuwiszki Ka-
reiwei Sz. Kazimiero“.

† Danesza isz Hazleton'o Pa.,
kad tenai nekakis Slawickas lie-
tuwys prigulintis prie lenku, o
kitais kartais buwias prezidentu
lietuwiszkos parapijos Hazlone,
esas didžiausiu neprietelu lietu-
wiu. Isz korespondencijos nega-
lejome gerai suprastie, tik tiek yra
pasakyta: „iszkele joda paparty
su giltines paweikslu, o wirszu-
je jos paraszas. „Tegul prapuo-
la Lietuwa ir su lietuwiszka kuni-
gija“ — Paskui sako wel mete
kokius ten plekatus po miesta
suraszytus ant kunigo Maszioto
ir tt.

† Beatrice, Nebr. kontraktorai
geležynkeliu ketina duotie darba
kiekwienam coxeyjonui, kurie ten
aplank randasi ir moketie po \$1.50
ant dienos. Tenai aplink randasi
ape 400 Coxeyjonu.

† Randallis, kuris iszwede isz
Chicago 408 wyrus, kaipo jenarola
armijos Coxeyjo, yra arezstawotu
mieste La Parte, Ind. Majoras to
miesto newelyjo jam westie sawo
armijos in miesta, o kada Randal-
lis nenorejo klausytie, tai liepe
arezstawotie, atsiremdamas ant
tos priezasties, kad Chicagoje
swietas serga rapais, o per tai
armija Randallo pribuwus isz Chi-
cago, gali užkrestie ir in miesta
taja liga.

† Isz miesto Pueblo, Col. coxey-
jonai nugriebe lokomotiwa
prie kurios prisikabino 3 karus
no angli ir pasilado waziuotie in
Washingtona. Jau buwo 50 my-
lu nuwaziawia, kada gawo žinia
palicija, sedo 30 palicimonu in
pacztiny truky ir nusiwiijo pas-
kui juos.

AKYWI

Apsireiszkimai Swiete

ant kuriu žmones nuolatų žiuri, bet ju gerai nesupranta.

(Tasa.)

Zaibo arba perkuno kibirkštis turi didelę sly. Jai trenkia į žemę ir pataiko į medį, tai jį uždega arba suskaldo į skiedras; jaigu trenkia į žmogų arba gyvulį, tai užmuša ant vietos; jaigu krinta ant smilties, tai sutirpina ją, lyg smaltą ugnį. Toke sutirpyta smiltis weikei atausztai ir darosi iš jos dūdelė, arba paigas ir smailas akmuo lyg yla. Nemokytai žmones rasdavo kartais tokius akmenėlius perkunui trenkus, o nesuprasdami kaip ištiesiu jie pasidaro, pradejo juos sau aiskinti sawaip — ir išsaugo per tū klaidi pasaka. buk tai perkuno wilyczios (kulkos), buk jos kartu su perkunu krinta iš dangaus ir buk tai su jomis perkunas muszas žmonis ir gyvulus. Tai yra kwaila pasaka, nes perkuno kibirkštis wisokias pragaisztis ir szposus pati pridryba, be jokiu kulkų ir akmenu; sziai kibirkščiaziai užgesus, nieko nepasilieka no jos nei mažiausios liekanos.

Da kwailiesnia, delto kad bledinga (iskadliwa) sau, pasaka iszmislijo tamsus žmones, buk ugnies no perkuno negalima užgesyt — nekarta, perkunui trioba uždegus, jie, wietoje to kad ugnį gesyt ir turtus gelbet, tai tik begioja ir nieko nedaro. Ugnis no perkuno kibirkšties yra toke pat kaip ir kiekwiena kita ugnis; teippat gali ja užliet su wandeniu, teippat gali iszwilktie iš jos degancias gegnias, senumedžiu, užbert jous su žemėmis, kad nedegtu.

Kad tokios pasakos ape perkuna yra tik neszmintingais iszmislais tamsiu žmonių, geriau ta supras tas, kas žinos, kaip ir išz ko ana žaibo kibirkštis kilsta. Nelengwa tai iszaiszkint teip, kad kožas galetu suprast, ir pirm neg wel pradesiu kalbet ape ta kibirkšty, turiu da ape ka kita pasakyt.

Kaip ir išz ko darosi žaibo kibirkštis.

Wisuose daiktuose ant swieto yra pasislepusios tokios sylos, kuriu mes nematome ir negirdime, o kurios wienok yra labai swarbios dywnus daiktus pridirba. Sziai paweizdon pamislykime tikrai nors ape sziluma. Juk niekas szilumos nemato ir negirdi, neturi ji jokios swarumo, neuzima jokios wietos, nei tiek kiek oras; sziluma — yra tai lyg batu jau wisizskai NIEKAS, o wienok ko ji nepridaro! Sziai pirmucziausei yra ji wisame kame pasislepusi, tik reikia ka nors padaryt, kad ja iszgaut. Uždeg ugnį, ir bus sziluma — pamislysi sau. Bet kaipgi uždegt ugnį? Patryni brieziuka (zapalka) kur norint — ir užsidega. Delkogi reikia ji patrint? Delto kad patrynus iszeina sziluma, kuri sedi brieziukyje pasislepusi, ir no tos szilumos užsidega masa ant gulo jo. Jaigu trintumei greitai ir ilgai abi rankas wiena ant antros, tai isz ju iszeitu toke sziluma, kad net o da apdegtu. Teippat trynk kantrei du szmotelu sauso medžio, o jie teip užkais, kad prades liepsnotie. Medine ratu aszis, jei jos nepatapsi su smala arba taukais, užsidegs no trynimo tau bewaziuojant, — nes ir aszyje ir rate sedi teipat pasislepusi szilumos syla. Ta tyli sziluma, ka sedi lyg NIEKAS, turi tokia galybia, kad leda tirpina ir wandenį, o wandenyperrmaino in gara ir priwercia ji judint didžiausias maszinas, lokomotywas ir wagonus ant geležkelu. Juk-gi sziluma padaro tai, kad oras tampa wienoje wietoje lengwesnis, pesikela oran, ir duoda pradžia wejams, o isz weju jak-gi ir audros kilsta. Toje tyloje ir nematomoje szilumoje tikrai gali gywent augmenys, gywulai ir žmones. Taigi wisame kame yra ir turi tiek swarbos ta pasislepusi syla, kuria mes wadiname sziluma. Bet ape ta syla kalba tik del paweizdos, kad lengwiau butu suprast kita tokia, teip lygei pasislepusia syla.

Ta kita pasislepusia syla pirmiausei užtemyjo mokslininkai Grekijoje, da pirm poros tukstanciu metu. Patemyjo jie, kaip ta syla pasirodo gintare, (bursztine), o kad gintaras grekiskai wadinasi ELEKTRON, tai ir ana syla su laiku pradejo wadytie ELEKTRIKA. Ir kaipgi ta syla pasirodo gintare? Sziai patrink gintaro szmotely ant ko nori, paweizdant ant ant rankowes, — ir prikiszk ji arti prie smulkiu szmotelu popleros, sziaudu arba medžio: pamatysi kaip jie paszoks ir prisikabys prie gintaro. Pritraukia tuos szmotelus prie gintaro elektrizska syla, kuri iszeina ir weikia po patrinimo. Wisizskai teippat, kaip isz gintaro, galima patrinus iszgaut elektrika szmotelyje lygaus stiklo arba leko lazdeleje — ir tie teipat pritrauks prie sawias wisokius lengwus szmotelus. Kad iszgaut ta pacia syla gali teippat patrint wiena ant kito gintara su stiklu.

Bet kaip gi tai su tai elektrizska syla darosi, kad ji teip patrynus iszlenda ant wirsz?

Ta elektrizska syla sedi wisuose daiktuose, koki tik yra ant žemes. Bet jos yra dwi weisles kožname daikte susimaiszusios terpu sawias, wisame kame yra dwi elektrikos susirizszios teip, kaip tai pasakyt, nelyginant lyg — moterysteje wyras su moteria. Moterysteje, kad abudu yra wienybėje, tai gyvena sau ramei: jie niekam nenkenkia ir jiem niekas ramumo nedrumscia; bet tegul tik jie persiskyrs, tegul wienas no kito iszwaziows toli, tai abudu neramei trauks wiens prie antro, kad wel susirizzt, — arba gal, kaip tai kartais atsitinka, abudu pradeda krest szposus. Suwis teippat darosi su anomis dwiems elektrikom. Kol jie sedi susijungia wiena su antra kokiam nors daikte, tai ju ten yr nežymu: elgesi teip ramei ir tylei, kad niekas ape jais nei nepamislyja. Teip abi elektrikos esti drauge pasilepia gintare, ir teipogi abu sedi ramei stikle. Bet kaip pradesi trynt gintara, tai su elektrikom jame susirizszusiomis darosi teip, kaip namie terpyro ir moters waidams prasidejus: wienas eina czia, o antras kitur — ir abudu nekarta pabega wiens no antro. — Tas patskas gintare, darosi

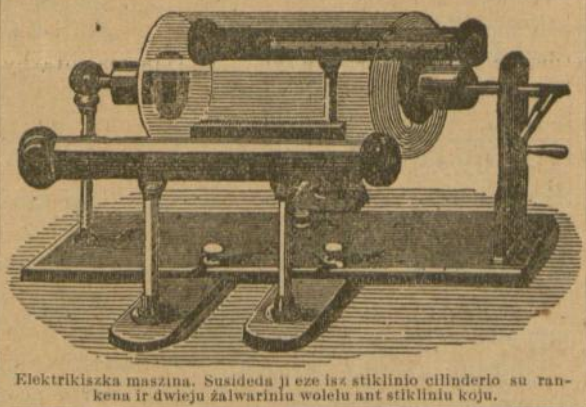
patrynus ir stikle. Abidwi elektrikos persiskyrin tuomet. Jaigu gi trini gintara ant stiklo, tai wienos weisles elektrika pabega isz gintaro in stikla, o antros weisles isz stiklo in gintara — ir bus teip, kaip lyg in wienus namus suwarytumei ir uždarytumei pacias moteris, o in kitus pacius wyras: moterys noretu tuomet intraukt pas sawia wyras, o wyrai moteris. Jaigu tokiane padejime pakyszi popieros szmotely, tai gintaras pritrauks ji prie sawias. Ir delkogi? Sziai delto, kad popieros szmotelyje sedi da abidwi elektrikos, da tenai yra ir ta, kuri isz gintaro jau no patrinimo iszbego. Ta elektrika gintaras pritraukia prie sawias, o drauge su jaje pritraukia ir ta lengwa popierela, kurioje ji sedi. Del to ir stiklas lygei pritraukia prie sawias szmotelus popieros arba sziaudu.

Kadagi patrynus susirenka in gintara kitonizska elektrika (lyg moterizska, o in stikla wel kitonizska lyg wirizska), tai-gi del aiskiesnio supratimo kožna isz ju kitaip: wiena — GINTARINIA ELEKTRIKA, o antra — STIKLINIA ELEKTRIKA.

Wienok po paprasto patrynimo szmotelo stiklo arba gintaro nedidelus daiktus parodo elektrika, jei tik smulkius szmotelus sziaudu arba popieros pakela. Kad iszgaut didesnia elektrikos syla, žmones iszmislijo ywairias prietaisas ir maszinas. Su tokiomis tik maszinomis galima dirbt wisokius labai akywus tyrinejimus ir pamatyt, ka tai elektrika padaro. Bet pirmiau apsakysiu, kaip maz daug prietaiso anais maszinas, kad atskyrnt wiena elektrika no antros, stiklinia no gentarines.

Elektrizska maszina susideda isz didelo stiklo užsodyto ant aszies su rankena ir isz paduszkelu prie to stiklo priremtu. Kaip pradesi sukt rankena, tuomet stiklas sukasi ir trina ant paduszkelu. No tokio trynimo abi elektrikos persiskiria ir nubega wiena no kitos: stikline elektrika wisa susirenka stikle o antra gintarine nubega wisa in paduszkelas.

Kuom ilgiau ir smarkiau sukt stikla, tuom geriau abidwi elektrikos weisles persiskyrin ir tuom didesne iszeina isz ju syla. Bet su paciu maszinos stiklu sunku dirbt tyrinejimus, model pristato prie stiklo wotely isz žalwarines (masandzines) blekes. Žalwaris (teip pat, kaip ir gelžis, waris, sidabras, auksas, einas, ir kiti metalai) lengwai ir wienoje walandoje priima in sawia wisokia elektrika, ir teipat lengwai ji iszleidžia; delto wadina ji GERU WADOWU ELEKTRIKOS. Sziai toka žalwarinis wotelis, stowedamas prie stiklo, prisirenka no stiklo tos pacios stiklines elektrikos. Ta wienok elektrika nori oratos susijungt wel su elektrika antros weisles; bet isz kur gi ji paims? Gal isz oro, delto kad ore, kaip ir kiekwiename daikte, yra susijungia abidwi elektrikos? Bet oras turi jais stiprei suriszas, su wargu iszleidžia isz sawias elektrika ir su wargu priima, nes yra negeru wadowu. Gal gi elektrika wotelyje susijungtu su žemes elektrika? Žeme leistu tai, nes yra geru wadowu; bet wotelis yra at-

Elektrizska maszina. Susideda ji eze isz stiklinio cilindro su rankena ir dwieju žalwariniu woteliu ant stikliniu koju.

skyrta no žemes kojomis, padarytomis isz stiklo. Teip tai elektrika wotelyje turi sedetie lyg butu uždaryta kalinyje. Antra toky pat blekiny wotely ant stikliniu koju pristato prie paduszkelu. Tokiu budu pasukus maszina kiekwienas wotelis prisipildo kitokios elektrikos; wienas no stiklo, o antras no paduszkelu.

Jaigu padesi wiena ranka ant wieno wotelo, o antra ant antro, tai abidwi elektrikos teip pat walandoje prades jungtis su sawimi, perbegdamos per tawo rankas, peczius ir krutinia. Pajusi tuomet rankose — lyg po jais wabalelei waiskscziotu; jaigu gi kas suks maszina persmarkei, tai pajusi inkiru sopuly, traukima ir laužyma. Tuom budu su pagelba elektrizskos maszinos daktariai gydo žmonis no nekuriu ligu, kaip tai no paralyžiaus ir reumatizmo.

Jaigu prie wieno maszinos wotelo priksiztumei pirsztą, tai elektrika wotelyje sedinti pradetu traukt prie sawias antra elektrika paslepta tawo rankoje, ir jungtis su jaje, su tokiu smarkumu, kad net pamatytumei kibirkšty terp pirsztu ir wotelo ir iszgirstumei braszkejima lyg no trinio kampu. Jaigu maszina yra uželektrizuota smarkei, tai nereikia nei pirsztą dasilyt prie paties wotelo, tik galima laikyti jį per coly, per du, tris arba net keturis colus isz tolo, o lakstys tokios pat kibirkšty ir tai da su didesniu pleszkėjimu. Kelas tu pleszkancziu kibirkščeziu bus arba suwis tiesus, arba iszsiszakojas lyg ryksztele, arba zigzagnotas, panašus in szioky sziai ženkla: —

O ka, ar neateina jums dabar ant mislies, kad toki kibirkštis su sawo pleszkėjimu tai wisizskai lyg butu mažas žaibelis su griausmu? Teip ir yra isztiesu. Bet ape tai paskiau, o dabar pasakysiu, kaip ir jus patys be maszinos tokia kibirkšty galite pamatyt. Nebus ji nei tep didele nei teip buisi kaip isz maszinos bet wisados bus tai tikra elektrizska kibirkšte ir duos jums geresny supratima ape žaibo kibirkšty.

Paimkite tris sausas sklenyczias, apwerskite jais dugu augstyn, pastatykit ant žemes, o ant ju uždekt lentela. Paskui tegul kas atsisots ant tos lenteles (sklenyczios no to nesustrins). Kad jau kas stowi ant sklenycziau, o per tai yra atskirtas no žemes stiklu, tuomet užgaunkit jį pamazi keleta kartu su kates oda (skura) arba lapas wuodega. No tokio užgawimo teip pat kaip ir no patrynimo su stiklu, persiskiria dwi elektrikos — ir wiena subega in žmogų atskirta sklenycziomis no žemes, o antra wubegs in oda arba wuodega.

[Tolau bus daugiau.]

Kaip Coxey einasi Washingtone.

Diena 3 Gegužio Jokubas Schlecheris ir Coxey, kaipo wadowai coxejonizskos armijos tapo areztawotais, už tai kad dare demonstracijas prie pats Kapitulo ir trempe žola kapitulizskuose soduose. Nekokis turtyngas grosernykas isz Virginijos Frank Hume, tuojaus sudejo už juos po \$500 kaucijos ir abudu Coxey su Schlecheriu tapo paleistais.

Antrytojaus, tai yra subatoje, turejo butie anu byla (prowa), daugybe adwokatų puolesi ta byla westie. Kada sude tapo iszklausyti, suddios juos pripaziino kaltais, už daryma procesijos ir nesziujima welewos ant dirwos Kapitulo. Adwokatas Lipscomb pareikalawo naujo perklausymo ir teisingesnio apsudyjimo. Tada gawo laika ant 4 dienu per kuriais galetu prisigatawotie kaip Coxeyji gyntie. Po 4 dienu, tai yra utarnyke stoji wisi in suda ir adwokatas darode, kad pagal istatus, už toky persizengima kaip Coxey papyldė, yra pasakyta \$100. arba 60 dienu kalejimo, arba sykiu abi koros \$100 ir kalejimas. Taigi didžiausia kora pasitinka Coxeyji \$100 ir 60 dienu kalejimo. Tada tas pats grosernykas wela sudejo už Coxey ir Schlecheri da po \$500 kaucijos ir abudu tapo paleisti.

Taigi jau isz szito matome kad republikonai paduoda Coxey sawo ranka.

In korespondentus.

Kas nori paduot kokia korespondencija in „Lietuwa“ turi pasirupyti, idant newelau ja galetu me gautie, kaip utarnyke, o welausie, jaigu kokia trumpa, tai tik seredoje, nes wela aptureja tokia turime atidetie in antra numery, delto kad utarnyke jau buwadi desne dalis laikraszcio susiatyta ir tada jau nera wietos, kur tokias korespondencijas patalpyti, tik reikia rankiotie reikalingsnias zinias; kitaip reiktu wisa laikraszty užkimsztie wienoms korespondencijoms, o žinioms jau wietos neliktu. Teipogi raszydami kokia žinia in laikraszty, turi paduotie sawo tikra warę, prawardia ir adresa, o jaigu del kokios priezasties nenori, idant jo wardas butu padetas po korespondencija, tai turi prie to gromatoje paraszytie in redakcija ir pasukytie kas jis toks yra.

O jaigu nepaduos redakcijai sawo wardo ir prawardes, tai norint toji korespondencija butu geriause ir teisingiause, intalpyta nebus.

Welu turi aiskiei paduotie wardus, prawardias, adresus ir kokios tautos tos asabos ape kuriu raszo. Nekarta taikosi, kad paduoda newa žinia: „pasipjowe arba pasikore wienas žmogus“, bet nei wardo nei prawardes nepaduoda ir nežine ar lietuwys, ar žydas, ar totorius; tik tiek gali isz jo korespondencijos dasiznotie, kad „wienas žmogus“, tai jau žinoma, kad ne deszints, tai ir wiskas.

Kas nori paduotie kokia žinia, priwalo trumpai paraszytie, o suprantanczei; kur, kas, ka ir kaip, idant perskaitias ta žinia galetum suprastie ir žinotie kam teip atsitiko ir kur, o tada jaigu kas bus ir negerai, tai redakcija ir paty pataisys, bile tik žinos ape ka eina.

Shenandoah, Pa.

Ik sziolei lietuwiai Shenandoah'o turejo sawo bažnyczia apaczioje „basement“, o dabar jau užbaige wirszutinia, ir ant Sekminiui, tai yra 13 d. Gegužio pereina in wirszutinia. Ta diena bus didelei iszkilminga del lietuwu Shenandoah'o. Bažnyczia nesziujarda Sz. Jurgio.

A. M.

Lotai! Lotai!

Lietuwiams gerai žinoma firma

SCHWARTZ & REHFELD,
162 Washington ul., rumai 57, 58, 59.

Kożna Nedela 1:30 adyna po pietu

isz Union Depot weža už dyka wisus in gražia wieta, gulinczia wakarineje dalyje miesto Chicago, ant 56-tos ulyczios, — tikrai 6½ mylos toľumo no „Court House“; ta wieta wadinasi

HANSON PARK.

Kas nori pirktie sau lota, tegul neperka niekur, pakol szia wieta pirmiau nepamatys. Yra tai wienatine wieta del žmogaus darbi nyko, nes turi keleta fabrikų kur tukstanczei žmonių dyrba, o teipgi tik už 5c. gali atwaziuotie in miesta geležinkelu in darba. Per ta wieta eina didelis geležinkelis C. M. & S. P. kuriuom kasdien pereina po kelolika trukių. Yra lenkizska bažnyczia ir kunigas pribuna kas nedela. Yra wisoki sztorai, palicija ir wiskas ko tik reikia, o lotai da labai pigus, tik po \$300 ant legwu iszmokscziu,

Delto pasiskubytia pakol lotai da pigus yra, nes už menesio laiko pabrangs ant 25 procentu.

Tiketius del nuwazewimo galitia gautie už dyka kompanijoje

Schwartz i Rehfeld,

Arba pas generalna agenta

Geo. Gustajty,

HANSON PARK.

ir Redystie „Lietuvos“,
954—33rd St.

Pirma Lietuwiszka Kolonija

po wardu „Lietuwa“,
GRAND PRAIRIE, ARKANSAS.

Derlingiausi laukai isz wisos walties, Arkansaso.
ape penkesdeszimtis tukstancziu akru wienam gabale

po abiem pusems geležinkelio „Memphis & Little Rock“, tarpe tu lauku randasi miestelis Haven kur žmones gali autwertie sau didžiausia ir puikiausia parapja. Komitetas aprinko taja wieta kaip geriausia del uždejimo Lietuwiszkos kolonijos.

Wisoki jawai dera labai gausei, prietam auga bowelna, o walsai sodu puikiasis isz wisu Sawienytu Walsiju. Klimatas swiekas, žiemos trumpos, o wasaros ykos, karscziau dideli nera, sziluma lyginasiu Chicago.

Wanduo swiekas. Szulnei gylo no 20 iki 50.

Aplinku iszsidralkstia stralpinels pulkios girios, farmerai gali gautie laukus su giria ir be girios. Balkei ir lentos neiszaakytai pigios del pasistatymo sau namu.

Preke lauku no \$6 iki \$8 už akra.

Mokasi \$1,00 isz wirszaus už kożna akra, o likusi suma iszsidalina ant 5 metu iszmokescziu.

Norinti tikrai dasiznotie ape wieta raszykite in

UNION LAND COMPANY,
163 Washington St., Chicago, Ill.
— ARBA IN —
REDYSTIA „LIETUVA“,
954 33rd Street, Chicago, Ill.

ARBA PAS KOMITETA
A. Bijanski, 626 W. 17-th St. J. Butkus, Hazen, Ark.
CHICAGO, ILL. P. O. Box 82.

Geriause uzeiga pas

L. AZUKA,
3301 Auburn Ave., kampsas 33ezios ul.
NETOLI LIETUWISZKOS BAŽNYCZIOS.

— Užlaiko puiku —

SALUNA IR HALA
del mitingu, balu, weseliu ir kitokiu susirinkimu.

Pakeleiwis atkelawias gali apturetie puikia nakwynia, gera roda, gardu Alu, wisokias Arielkas, kwe enczius Cigaras ir tt.

Jaigu sziezia atkelausi, Atiek broli pamatytie
Pas Azuka wiska gausi. Ir to wisu pobandytie.

California Wine & Liquor Co.

M. RUBIN,
384 BLUE ISLAND AVE., KERTE HENRY ST.
CHICAGO, ILL.

Importawoti ir naminei Wynai ir Likerei.

Kalifornijos Wynai no \$1,00 už galona, iki \$4,00
Arielkos „\$1,25 “ “ “ \$5,00
Brandies “ \$1,50 “ “ “ \$6,00

Wisoki gatunkai Saldaus Wynu, Arako, Kimejo, Alaus bonkose ir kogose ir t. t. Wiskas yra geriausio gatunko, o prekes labai pigios. Užpraszymus per gramatas greitai iszpyldome. Mes dastatome užpraszytus taworus in kożna daly miesto už dyka.

Užprasztis kokius gerymus, gali gramata raszytie angliskai, iwokizskai, lenkizskai, heteg wiszkai ir ruskai.

M. RUBIN,
384 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

FELIKSAS MAJAUSKAS

3357, Fisk Street, Chicago

— UŽLAIKO PUIKU —

Saluna, Grosernia
ir Bucernia.

Pas jį randasi skaniausi gerymai szaltas Alus pulkios Arielkos ir Cigarai. Teipgi Bucerneje wi sada swiezia mesa, deszros ir wisoki walgom daiktai. Wiska užlaiko kocyzscziause in parduo da pigiau, kaip kiti.

Atiek broli pamatytie Ir to wisu pobandytie (9-5)

KASPAR BARTKOWIAK,

Konstabels Pawietawas.

IR NOTARY PUBLIC.

Izsprowoja geriausis wisokias prawas wisuose suduose. Klumoczija klabos, inkizskioje, wokizskioje ir angliskioje. Teipogi kolektoja pini kas už wisokias skolas. Gywen po nr.

3200 Muspratt st., kerte 32 st.

Ruskai Turkizskos Mandyklos

21 BOWERY ST.

tarpu Bayard ir Division Sts.

— NEW YORK —

Atidaryta kożna diena

Sziltos ir szaltos mandyklos, o teipgi plaukyklos kopulkausios.

B. L. SCHEINKER,

(19-5) WALDYTOJAS.

HILLE'S FOTOGRAFAS,

3452 S. Halsted ul.

Nujima puikias Fotografijas, už tuzina tikrai

\$2.00

Ant weseliu ir kitokiu reikaku nujima Fotogra fijas kopulkausiel.

